

VERBOD OP 3 NEONICOTINOÏDEN EN HET BIJENPROBLEEM

De FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu heeft op 16 mei II. in een mededeling inzicht gegeven in de beperkingen als gevolg van de Europese beslissing tot een verregaande beperking in het landbouwkundig gebruik van imidacloprid, clothianidin en thiamethoxam. Het zijn de drie insecticiden van de chemische familie van de neonicotinoïden. Deze beperking komt er om mogelijke risico's voor bijen uit te sluiten. Over de impact van de 3 neonicotinoïden op het bijenprobleem bestaat er echter heel wat controversen.

.....
Willy De Geest

Eenzijds besliste het beroepscomité van de Europese Commissie over de inperking van het gebruik van deze neonicotinoïden maar wetenschappelijke studies wijzen anderzijds niet alleen in de richting van deze neonicotinoïden als het op bijensterfte aankomt. Volgens een nieuwe Amerikaanse overheidsstudie zouden parasieten, ziekten, genetica, een afnemend voedselaanbod en de blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen gezamenlijk de oorzaak zijn van de snelle achteruitgang van honingbijen sinds 2006. Het was voor de onderzoekers echter niet duidelijk welke groep gewasbeschermingsmiddelen de voornaamste impact heeft op de bijenpopulatie. Waar ze wel zeker over lijken te zijn, is dat de varroamijt de grootste boosdoener is. Studies maken dus gewag van een combinatie van factoren die verantwoordelijk zouden zijn voor de hoge sterftegraad bij bijen waarbij de varroamijt de grootste schade veroorzaakt. Anderzijds wijst nieuw onderzoek van de Nederlandse Universiteit Utrecht dan weer op de schadelijkheid van imidacloprid voor insecten in het oppervlaktewater en baseert zijn bevindingen op meetgegevens van de waterschappen in Nederland. Er zou hierbij duidelijk aangetoond zijn dat er overal een verband bestaat tussen een hoge concentratie imidacloprid en verminderde aanwezigheid van waterinsecten. Maar een algemene conclusie bij al dit onderzoek is dat nog meer onderzoek nodig is. Phytofar, de Belgische Vereniging van de Industrie van Gewasbeschermingsmiddelen betreurt op haar beurt de beslissing van de Europese Commissie en

▲ Vanaf 1 oktober 2013 mogen imidacloprid, clothianidin en thiamethoxam niet meer worden gebruikt op bloeiende gewassen die aantrekkelijk zijn voor bijen of op zaden van dergelijke gewassen en granen.

stelt dat de nieuwe normen nu al pro-actief toegepast wordt zonder dat de industrie de kans kreeg bijkomende studies te leveren. Bovendien stelt Phytofar dat monitoringsgegevens in het veld geen negatieve impact tonen van de 3 neonicotinoïden bij correct gebruik volgens het etiket. De reactie van de industrie is dan ook begrijpelijk. Phytofar wijst ook op de gevolgen voor de land- en tuinbouw. Vooral naar de kleine teelten kan de overgangssituatie moeilijk worden. De gewasbeschermingsindustrie blijft zich inzetten om oplossingen te zoeken tegen de vele plagen en ziekten maar nieuwe middelen ontwikkelen kost veel tijd, momenteel ongeveer 10 jaar. Ook Boerenbond spreekt samen met de leden van het Agrofrent de mening uit dat neonicotinoïden hun plaats hebben in een duurzame gewasbescherming,

waarbij de nodige risicobeperkende maatregelen worden genomen om de impact op bijenpopulaties tot een minimum te beperken. Neonicotinoïden maken het immers mogelijk om op een effectieve en efficiënte manier bepaalde insectenplagen te bestrijden. Het volledig wegvallen van deze middelen zou een grote economische impact hebben op de teelt van heel wat gewassen in België. De beslissing van Europa heeft een vrij grote impact op een groot aantal producten voor professioneel en niet-professioneel gebruik. Zo zouden de Nederlandse tuincentra Intratuin, Overvecht en Tuinland de middelen op basis van neonicotinoïden al uit de rekken gehaald hebben, en dit onder toenemende maatschappelijke druk. Een verhaal dat zeker en vast nog vervolgd wordt. ■